පටුන

පෙරවදන v viii

කතුවදන ix xiii

පටුන xiv xx

01. සාක්ෂි වර්ගීකරණය 01

කථිත සාක්ෂි 02 04

ප්‍රවාදක සාක්ෂි පිළිබඳ ලංකාවේ නෛතිකය 04 05

පරිවිශණ සාක්ෂි 05 06

ද්‍රව්‍ය සාක්ෂි 06 07

ප්‍රතිබන්ධන මූලධර්මය 07 08

ආදර්ශ ප්‍රශ්න 09 10

02. කරුණුවල අනුකූලතාවය සහ සාක්ෂි ඇතුලත් කිරීම 11

කරුණු 11 12

ඉදිරිපත් කරුණු 12 13

අනුකූල කරුණු හා ඉදිරිපත් කරුණු අතර ඇති වෙනස 13

එකම ක්‍රියාවලියක කොටසක් වශයෙන් කරුණු වල අනුකූලතාවය 13 17

හේතුව හෝ ප්‍රතිඵලය අනුකූල වීම 17 19

පෙළඹවීමේ හේතුව හෝ සූදානම 19 20

පූදනම්වීම 20 22

අනුකූල කරුණු හෝ ඉදිරිපත් කරුණු පැහැදිලි කිරීමට අවශ්‍ය කරුණු අනුකූල වීම 22

ඉදිරිපත් කරුණක් පැහැදිලි කිරීමට හෝ හඳුන්වා දීමට අවශ්‍ය කරුණු 23

අනුකූල කරුණකින් යෝජිත නිගමනයක් තහවුරු කරන හෝ නිෂ්ප්‍රභා කරන කරුණු 23

යම් දෙයක හෝ පුද්ගලයෙකුගේ අනන්‍යතාවය ඔප්පු කරන කරුණු අනුකූල වීම 24

අනුකූල කරුණක් සිදුවූ වේලාව හෝ ස්ථානය නිශ්චය කරන කරුණු 24

පාර්ශව කරුවන්ගේ සම්බන්ධතාවය දක්වන කරුණු 24

පොදු අදහසක් සම්බන්ධව කුමන්ත්‍රණ කරුවෙකු විසින් ලියන ලද හෝ කරන ලද දේවල් අනුකූලවීම

එන් අවස්ථාවකදී අනුකූල නොවන කරුණු අනුකූල වන අවස්ථා

මානසික හෝ ශාරීරික හැගීම්හි පැවැත්ම දක්වන කරුණු අනුකූල වන අවස්ථා .

ක්‍රම සාක්ෂි අනුකූලවීම

කුමන අවස්ථාවක ක්‍රම සාක්ෂි යොදා ගත හැකිද

ක්‍රියාදමය යනු කවරේද -

සාක්ෂි ඇතුළත් (ආවේශ්‍ය) කිරීමේ මූලධර්මය

ආදර්ශ ප්‍රශ්න -

03. ඒත්තු ගැනීම හා වරද කියාපෑම

ඒත්තු ගැනීමක් සාක්ෂි වශයෙන් ඇතුළත් කළ හැකි අවස්ථා

අපරාධ නඩුවකදී චූදිතයා විසින් කරන ලද ඒත්තු ගැනීමක් ඔහුට එරෙහිව අනුකූල වන අවස්ථා

ඒත්තු ගැනීම හා අපරාධ නඩු විධාන සංග්‍රහය

වරද කියාපෑම

පෙරිමතින් හෝ රහස් බවේ පොරොන්දුවක් මත කරනු ලබන වරද කියාපෑම අනුකූල වන අවස්ථා

පොලිසියට කරන ලද වරද කියාපෑමක් චූදිතයකුට එරෙහිව මෙහෙයවිය හැකිද

පොලිස් නිලධාරියා යනු කවරෙක්ද

පොලිස් භාරයේ සිටීමේ අර්ථය කුමක්ද

අධිකරණමය වරද කියාපෑම

පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිට කරනු ලබන අධිකරණමය වරද කියාපෑම

සමචූදිතයෙකු විසින් කරනු ලබන වරද කියා පෑම

සම චූදිතයකු විසින් කරන ලද සත්‍ය බැව් ඔප්පු වූ වරද කියාපෑමක් අනුකූලවීම

නඩු විභාගයේදී සාක්ෂි කූඩුවේ සිට සම චූදිතයකු විසින් කරනු ලබන වරද කියාපෑම

සිරකූඩුවේ සිට කරනු ලබන වරද කියාපෑම

කරුණක් අනාවරණය වීම

සාක්ෂි ආඥා පනතේ 27-1 යටතේ චූදිතයා විසින් කරන ලබන ප්‍රකාශ සත්‍ය බැව් ඔප්පු කිරීම සඳහා වාචික සාක්ෂි මෙහෙයවිය හැකිද

ආදර්ශ ප්‍රශ්න

04. **සාක්ෂිකරුවන් වශයෙන් නොකැඳවා ඔවුන්ගේ**
ප්‍රකාශයන් සත්‍ය බැව් ඔප්පු කළ හැකි අවස්ථා 84
අධිකරණමය නොවන ප්‍රකාශ 84 85
මරණාසන්න ප්‍රකාශය 86 90
මරණාසන්න ප්‍රකාශයක ඇති සාක්ෂිමය වටිනාකම 91 95
සාමාන්‍ය කටයුතුවලදී කරනු ලබන සටහන් හා වාර්තා
අනුකූලවීම 95 96
සටහන් හෝ වාර්තා ලියන ලද පුද්ගලයා මිය ගිය බව
හෝ සොයා ගැනීමට නොහැකි බව ඔප්පු කිරීම 96 97
තමාගේ සාමාන්‍ය කටයුතු වලදී එම ප්‍රකාශය හෝ
සටහන් හෝ වාර්තා සකස් කර තිබූ බව 97 100
පූර්ව අධිකරණ ප්‍රකාශන අනුකූලවීම 100 103
සාක්ෂිකරු පැමිණීමට ඇති නොහැකියාව 104 106
හරස් ප්‍රශ්න ඇසීමට විරුද්ධකාරයාට බලය හා අවස්ථාව
තිබිය යුතු බව 106 108
අධිකරණ කටයුත්තකදී හෝ නීති ප්‍රකාර සාක්ෂි
ගැනීමට බලය ලත් තැනැත්තෙකු ඉදිරිපිට එම
ප්‍රකාශය කළ යුතුවීම 108 109
ආදර්ශ ප්‍රශ්න 109 112

05. **විශේෂඥ මත අනුකූල වන අවස්ථා** 113
විශේෂඥයා යනු කවරෙක්ද 113 117
විශේෂඥ සාක්ෂිකරුවෙකුවීම සඳහා ලබාගත යුතු විශේෂ
නිපුණතාවයේ ස්වරූපය කුමක්ද 117 119
විශේෂඥ මත අනුකූල වන්නේ කුමන අවස්ථාවලදීද 119 120
විශේෂඥ මත තීරණාත්මකද 121
නිරීක්ෂණය කරන ලද භාණ්ඩවල
අනන්‍යතාවය ඔප්පු කිරීම 121 123
මතයක් ඇතිකර ගැනීමට පදනම් වූ හේතූන්
පැහැදිලි කරදීම 123 127
අත් අකුරු වල අනන්‍යතාවය පිළිබඳව විශේෂඥයකු
නොවන අයකුගේ මතයක් අනුකූලවීම 127
විශේෂඥයන්ගේ මත අනුකූල වනවිට ඒ හා සම්බන්ධ
අනෙක් කරුණු අනුකූලවීම 127
විශේෂඥයකුගේ මතයක් ලබා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය
සලකුණු හා ආදර්ශකයන් සැකකරුවන්ගෙන් ලබාගැනීම 127 128
විශේෂඥයකුගේ වාර්තාව සාක්ෂියක් වශයෙන් අනුකූල වීම 128
රජයේ වෛද්‍යවරයෙකු නොවන වෛද්‍යවරයෙකුගේ වාර්තාව 128
ආදර්ශ ප්‍රශ්න 129 131

06. **චරිතය පිළිබඳ සාක්ෂි**
අයහපත් චරිතය පිළිබඳ සාක්ෂි
ආදර්ශ ප්‍රශ්න

07. **සාක්ෂි මගින් සත්‍ය බැව් ඔප්පු නොකළ යුතු කරුණු**
අධිකරණමය සැලකිල්ලේ න්‍යාය
යම් නිලයකට පත්වූ බවට ප්‍රසිද්ධ කරනු ලැබූ ගැස
නිවේදන කෙරෙහි දැක්විය යුතු අධිකරණමය සැලකි
අධිකරණමය වශයෙන් සැලකිලි දැක්විය යුතු බවට
නීති මගින් නියම කිරීම
අධිකරනමය සැලකිල්ල දැක්විය යුතු කරුණු සාක්ෂි
ආඥාපනතේ වගන්ති 57 සඳහන් අවස්ථාවලට පමණ
සීමා කළ යුතුද
හොඳින් දන්නා හුරුපුරුදු කරුණු කෙරෙහි අධිකරණම
සැලකිල්ල දැක්වීම
මතභේදයට තුඩුදෙන කරුණු කෙරෙහි අධිකරනමය
සැලකිල්ල නොදැක්වීම
ආදර්ශ ප්‍රශ්න

08. **ලේඛණගත සාක්ෂි**
ලේඛනයක අඩංගු කරුණු ඔප්පු කළ යුත්තේ කෙසේද
ප්‍රාථමික සාක්ෂි
ද්විතිය සාක්ෂි
නඩු විභාගයකදී ද්විතිය සාක්ෂි මෙහෙය විය හැකි අව
ද්විතිය සාක්ෂි මෙහෙයවීම සඳහා අනෙක් පක්ෂයට
දැනුම්දීම අවශ්‍යමද
ප්‍රසිද්ධ ලේඛන
පොලිසිය සටහන් කර ගන්නා පැමිණිලි ප්‍රසිද්ධ ලේඛන
ප්‍රසිද්ධ ලේඛන තුළට නොවැටෙන ලේඛන
ආදර්ශ ප්‍රශ්ණ

09. **පූර්වනිගමනය**
අධිකරණයට පූර්ව නිගමනය කළ හැකි අවස්ථා
විදේශ අධිකරණ වාර්තාවල සහතික කරන ලද පිටපත්
සම්බන්ධ පූර්ව නිගමනය
ගෘහස්ථ හා සිතියම් සම්බන්ධ පූර්ව නිගමනය
විදුලි පණිවුඩ සම්බන්ධ පූර්ව නිගමනය
තිස්වසරක් පැරණි ලේඛනයක් සම්බන්ධ පූර්ව නිගමනය
විශේෂ අවස්ථානුගත කරුණු හෝ ස්වභාවික ගතිපැවැතු
පිළිබඳ පූර්ව නිගමනය

අධිකරණය විසින් පූර්ව නිගමනය කළ යුතු අවස්ථා 174
ලේඛන පිළිබඳව ඇතිකර ගතයුතු පූර්ව නිගමනය 174 175
සාක්ෂි වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ඇති කරගත යුතු
පූර්ව නිගමනය 175 176
රජයේ ගැසට් පත්‍ර හෝ ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර සම්බන්ධව
ඇතිකරගත යුතු පූර්ව නිගමනය 176 177
මුද්‍රාව හෝ අත්සන හෝ නිල තත්වය සප්ප නොකර
එංගලන්තයේ හෝ උතුරු අයර්ලන්තයේ අධිකරණයක
භාරගත හැකි ලේඛනයක් පිළිබඳව මෙරට අධිකරණය විසින්
ඇති කර ගත යුතු පූර්ව නිගමනය 177 178
මිණුම්පති විසින් සකස් කරන ලද හෝ අත්සන් කරන ලද
සිතියම් හෝ සැලැස්මවල් සම්බන්ධ පූර්ව නිගමනය 178
නීති සංග්‍රහ හා නඩු වාර්තා සම්බන්ධ පූර්ව නිගමනය 179
ඇටෝර්නි බල පත්‍රයක පූර්ව නිගමනය 179
ඉදිරිපත් කිරීමට නියෝග කර පසු ඉදිරිපත් නොකළ ලේඛන
පිළිබඳ පූර්ව නිගමනය 179 180
බිඳහෙලිය නොහැකි හා බිඳ හෙලිය හැකි
නීතිමය පූර්ව නිගමන
බිඳහෙලිය නොහැකි නීතිමය පූර්ව නිගමනය 180
සුජාතභාවයේ පූර්ව නිගමනය 181
තදුත්තින්ද පිළිබඳව ඇතිවන තීරණාත්මක පූර්ව නිගමනය 181
ජීවත්ව නොසිටින බවට ඇතිකර ගත යුතු පූර්ව නිගමනය 181 184
අපරාධයක් කළ නොහැකි බවට පූර්ව නිගමනය 184
සෑම කෙනෙකුම නීතිය දන්නා බවට ඇති පූර්ව නිගමනය 184
අහිංසක භාවයේ පූර්ව නිගමනය 184
සිද්ධිමය පූර්ව නිගමන 185 186
සොරාබඩු හෝ සොර බඩු බව දැන දැනම ලග තබා
ගැනීමේ පූර්ව නිගමනය 186
සොරකම් සිදුකර ඇති බව 186 187
සොරකම් සිදුවූ පමණින සස්වාමිත්වයේ නිබිම 187 188
සොරබඩු ස්වාමිත්වයේ නිබිම 188 191
සොරබඩු ස්වාමිත්වයට පැමිණියේ කෙසේද කියා
පැහැදිලි කිරීම 191 193
අපරාධ සහායකයකුගේ සාක්ෂිය පිළිබඳව
ඇතිකර ගත යුතු පූර්ව නිගමනය 193
අපරාධ සහායකයකු වන්නේ කවරෙක්ද 193 196
තහවුරු කළ යුත්තේ කවරක කුමන කරුණද 196 197
තහවුරු කිරීමක් කළ යුත්තේ කවරුන් විසින්ද 197 198
තහවුරු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ස්වාධීන සාක්ෂිවල
ස්වභාවය කුමක් විය යුතුද 198 199

අපරාධ සහායකයකුගේ සාක්ෂිය විශ්වාස
නොකළ යුත්තේ ඇයි 19
සම වූදිතයකු අපරාධ සහායකයකුගේ
තත්වයට වැටෙන්නේද 20
උපාය දූතයකු අපරාධ සහායකයකුගේ ශ්‍රේණියට වැටේද 201
දේවල තත්වය තවදුරටත් පවතින බවට පූර්ව නිගමනය 20
තිලකටයකු ක්‍රමානුකූලව ඉටුකර ඇති බවට පූර්ව නිගමනය 20
විශේෂ අවස්ථාවන්හිදී සාමාන්‍ය ක්‍රියාමාර්ගීය අනුගමනය
කර ඇති බවට පූර්ව නිගමනය 207
ඉදිරිපත් කළ හැකි සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොකිරීමෙන් ඇතිවන
අවාසිදායක තත්වයේ පූර්ව නිගමනය 20
යම් ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීමට නීතියෙන් බලකිරීමක්
නොමැති අවස්ථාවක ඊට පිළිතුරු දීම ප්‍රතික්ෂේප කළ
පුද්ගලයකුට එරෙහිව ඇති වන පූර්ව නිගමනය 21
බැඳී සිටීමක් ඇති කරවන ලේඛනයක් බැඳී සිටි
තැනැත්තෙකුගේ අධිග්‍රහණයේ තිබෙන විට ඇති වන
පූර්ව නිගමනය
ආදර්ශ ප්‍රශ්න 21

10. **සත්‍ය බැව් ඔප්පු කිරීමේ කාර්යභාරය** 21
සත්‍ය බැව් ඔප්පු කිරීමේ සමස්තක කාර්යභාරය 217
සත්‍ය බැව් ඔප්පු කිරීමේ සීමිත කාර්යභාරය 21
විශේෂ අවස්ථාවල ව්‍යතිරේඛයන් හෝ අතුරු විධානයන්
ඔප්පු කිරීමේ කාර්යභාරය 22
ව්‍යතිරේඛය හෝ අතුරු විධානය පවතින බැව් ඔප්පු කළ
යුත්තේ කිනම් අවස්ථාවකද 223
වරදක පෙනෙතික අර්ථයක අඩංගු අකාර්ය ප්‍රකාශයක්
ඔප්පු කිරීමේ කාර්යභාරය 229
යමෙකුගේ දැනුමට විශේෂයෙන් ඇතුළත් වන කරුණු 231
ආදර්ශ ප්‍රශ්න 239

11. **සුදුසු සාක්ෂිකරුවන්** 241
භාර්යාව ස්වාමි පුරුෂයා එකිනෙකාට එරෙහිව සුදුසු
සාක්ෂිකරුවන් වීම 243

12. **විත්තිකරු කූඩුවේ සිට කරුණු ලබන ප්‍රකාශය** 246
ආදර්ශ ප්‍රශ්න 249

13. **සාක්ෂි විමසීම** 251
ප්‍රධාන සාක්ෂි විමසීම 25

	ප්‍රධාන සාක්ෂි විමසීමේදී පනවා ඇති නෛතික සීමාවන් හා අනුගමනය කළ යුතු පටිපාටියන්	253	256
	හරස් ප්‍රශ්න ඇසීම	256	257
	සාක්ෂිකරුගේ චරිතයට හානි පමුණුවන හරස් ප්‍රශ්න ඇසීම	257	258
	සාක්ෂි බිඳහෙළීම සඳහා සාක්ෂි කැඳවිය හැකි අවස්ථා	258	260
	පරස්පර විරෝධතාවයන් මගින් සාක්ෂි බිඳ හෙළීම	260	261
	විත්ති පක්ෂයේ සාක්ෂිකරුවන්ගේ සාක්ෂි බිඳ හෙළීම	261	
	තමාගේ විශ්වාසදායකත්වය පළුදු කරන යම් හරස් ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු දීමට සාක්ෂිකරු බැඳී ඇද්ද	262	
	හරස් ප්‍රශ්න වලට දෙන අසත්‍ය පිළිතුරු වලට එරෙහිව නඩු පැවරිය හැකිද	262	
	යුක්තියහගත හේතුවක් නොමැතිව නින්දා සහගත ප්‍රශ්න ඇසුවහොත් උසාවිය ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ගය	262	263
	නැවත සාක්ෂි විමසීම හා හරස් ප්‍රශ්න ඇසීම	263	
	සාක්ෂිකරු නොමඟ යවන ලෙස හරස් ප්‍රශ්න ඇසීම	264	
	ආදර්ශ ප්‍රශ්න	265	267
14.	**සමකාලීන රූකෝඩන හා පරිඝනක සාක්ෂි**	268	
	සමකාලීන රූපකෝඩනය හා ප්‍රත්‍යුත්පාදන සාක්ෂි	268	270
	විද්‍යුත් උපකරණයන්හි සාක්ෂිමය වටිනාකම	270	
	රෙකෝඩනයක හෝ ප්‍රත්‍යුත්පාදනයක අනුපිටපත්වල ආවශ්‍යතාවය	270	
	පරිඝනක සාක්ෂි	270	272
	පරිඝණක තොරතුරු වල අනුපිටපත් වල සාක්ෂිමය වටිනාකම	272	
	පරිඝණක යන්ත්‍රයක් මගින් ලැබෙන තොරතුරු අධිකරනය විසින් පිළිගත යුතු ආකාරය	272	273
	රෙකෝඩනයක් හෝ ප්‍රත්‍යුත්පාදනයක් හෝ පරිඝණක සාක්ෂියක් ඇතුළත් කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු පටිපාටිය	274	275
	සාක්ෂි දිය යුතු ආකාරය	275	276
	නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳ පූර්ව නිගමනය	276	
	අන්තැරුණු කරුණු පිළිබඳව ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ගය	276	277
	වැරදි ප්‍රකාශ පිළිබඳ දණ්ඩනය	277	
	ආදර්ශ ප්‍රශ්න	278	280
	නඩු නාමාවලිය	281	286

පළමුවන පරිච්ඡේදය

සාක්ෂි වර්ගීකරණය

ශ්‍රී ලංකා සාක්ෂි ආඥා පනතේ 3 වන වගන්ති යන්නෙහි නෛතික අර්ථය මෙසේ දී ඇත. ඒ අනුව ඈදහස් වන්නේ හා ඊට ඇතුළත් වන්නේ

අ. විභාගයට භාජනව පවත්නා කරුණු වලට සම්බන්ධ විසින් අධිකරණයේදී ප්‍රකාශ කරන ලෙස අධිකරණ කරන හෝ අවසර දෙනු ලබන සියලු ප්‍රකාශ: ලෙ කථිත සාක්ෂියයි කියනු ලැබේ.

ආ. අධිකරණයේ පරීක්ෂණය සඳහා ඉදිරිපත් කරන සිය ලේඛනයන්ට ලේඛන ගත සාක්ෂියයි කියනු ලැබේ

මෙම නෛතික අර්ථ නිරූපනය අනුව ශ්‍රී ලංකා ක්ෂේත්‍රයේ සාක්ෂි වශයෙන් ප්‍රධාන ලෙස වර්ග ක හා ලේඛන ගත සාක්ෂි පමණී. නමුත් ඉංග්‍රීසි සාක්ෂි සඳහා දී ඇති අර්ථ නිරූපනය මීට වඩා පුළුල් කථිත, ලේඛනගත, පූර්ව නිගමනයන්, පර්වේෂණ, ද්‍ර සැළකිලි, හා යන සාක්ෂීන් ඇතුලත් වෙති. ප රෙකෝඩන හා පරිඝණක සාක්ෂීන් දක්වා ව්‍යාප්ත ශ්‍රී ලංකා සාක්ෂි ආඥා පනතේ 3 වන වගන්තියේ දී ඇති අර්ථනිරූපනය සම්පූර්ණ අර්ථ නිරූපනය නිරණය කර ඇත. (රජ එරෙහිව ජේම්ස් චන්ද්‍රසේකර